

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО ТЕРМІНОЗНАВСТВА

**Доценко М. В. , студент
Кузнєцова І. В., к. філол. н., доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»**

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ МИТНОЇ СПРАВИ

Термінологічна система митної сфери як невід'ємна частина словникового складу загальної мови збагачує свій вокабуляр різними шляхами. Побудова нових термінів за рахунок внутрішніх ресурсів шляхом утворення дериватів вважається в лінгвістиці найпродуктивнішим способом. Аналіз фактичного матеріалу засвідчив, що морфологічний словотвір сприяє більш повному, глибокому і точному вираженню думки. Суфіксація як вид даного способу термінотворення залишається одним із найбагатших джерел поповнення словникового складу термінологічних систем, зокрема терміносистеми

митної справи. В процесі лінгвістичного аналізу однослівних митних термінів іменників було виявлено такі суфікси: *-ion*, *-ment*, *-ance/-ence*, *-er/or*, *-ty*, *-age*.

За принципом *verb+ -ation > N* утворюються іменники процесу, стану або дії, що виражені основами. Класифікація дієслівних основ, до яких приєднується суфікс *-ation*, зберігається і при творенні митних термінів: Дієслова із суфіксом *-ify*: *to verify* «перевіряти, встановлювати автентичність» > *verification* «перевірка автентичності, підтвердження»; *to nullify* «анулювати, скасовувати» > *nullification* «скасування, анулювання, визнання недійсним». Дієслова із суфіксом *-ize*: *to harmonize* «узгоджувати, гармонізувати» > *harmonization* «гармонізація, уніфікація». Дієслова із суфіксом *-ate*: *to confiscate* «конфісковувати» > *confiscation* «конфіскація»; *to segregate* «відокремлювати певний товар» > *segregation* «відокремлення певного товару». Дієслова, що не мають в своєму складі формотворчих суфіксів: *to impose* «обкладати митом» > *imposition* «стягнення податку»; *to exempt* «звільняти від сплати мита» > *exemption* «звільнення від сплати мита»; *to value* «оцінювати» > *valuation* «оцінка, визначення вартості»; *to declare* «декларувати» > *declaration* «декларація»; *to tax* «оподатковувати» > *taxation* «оподаткування».

Суфікс *-ment* французького походження у моделі *V+ -ment > N* надає терміну значення акту або факту виконання дії, на яку вказує основа: *to affreight* «фрахтувати судно» > *affreightment* «фрахтування судна»; *to ship* «вантажити судно» > *shipment* «відвантаження, вантаж»; *to consign* «відправляти, посилати» > *consignment*. За моделлю *V + -age > N* утворились наступні термінологічні одиниці: *to freight* «фрахтувати, вантажити» > *freightage* «фрахтування, перевезення вантажів»; *to store* «зберігати на складі» > *storage*.

Транспонувальний суфікс французького походження *-ance* реалізує модель *V + -ance > N ma Adj + -ance > N* і має значення «назва дії» або «стан»: *to clear* > *clearance* «митне очищення»; *to prefer* > *preference* «преференція, пільгове мито»; *to convey* > *conveyance* «перевезення, транспортування або транспортний засіб»; *to allow* > *allowance* «податкова знижка».

В письмовому фаховому мовленні широко вживаються лексичні скорочення термінів: *con* < *consignment* – «вантаж, партія вантажу»; *def* < *deferred* – «відстрочено; відстрочений»; *val* < *value* – «вартість»; *cgo* < *cargo* – «вантаж»; *snee* < *consignee* – «вантажоодержувач»; *snor* < *consignor* – «вантажовідправник». Також є метод стягнення, що утворює консонативну аббревіатуру: *cntr* < *container* – «контейнер»; *dbk* < *drawback* – «повернення мита»; *fgt* < *freight* – «фрахт, вантаж».

Безумовно, аббревіатури є зручними для користування, адже є стислими та короткими. Але їх недолік у тому що їх розуміють лише представники певної галузі або можуть збігатися з аббревіатурами іншої

галузі. Наприклад скорочення *b.l.* в будівельній галузі має значення «лінія забудови», «червона лінія» (*building line*), а для митної сфери це «коносамент» (*bill of lading*). В комп'ютерній сфері акронім *SAD* означає *Security Account Database* («база облікових записів»). Для митної справи це єдиний адміністративний документ, уніфікована форма митної декларації при імпортуванні товарів з країн третього світу до Європейського Союзу (*Single Administrative Document*).

Отже, термінологічна система митної справи активно збагачується за допомогою афіксації. Найпоширенішими є суфікси французького походження. Також широко вживаються лексичні скорочення, як спосіб термінотворення.